

att Riksdagen ville besluta att, jemte det att af Kongl. Maj:t under andra hufvudtiteln till krigshofrätten för nästkommande år begärdt anslag af 5,000 kronor må indragas, jemväl aflåta skrifvelse til Kongl. Maj:t med anhållan, att Kongl. Maj:t täcktes vidtaga sådana åtgärder, att Svea hofrätt må med nästa års början kunna öfvertaga de ärenden, hvilka nu handläggas af krigshofrätten.

Om remiss till statsutskottet anhålles vördsamt.

Stockholm den 27 januari 1893.

Hans Andersson.

N:o 77.

Af herr **J. M. Ekströmer**, med förslag till ändrad lydelse af §§ 14 och 19 riksdagsordningen.

Få länder torde vara i samma lyckliga belägenhet som vårt land, nemligen att under inre och yttre lugn kunna utveckla sina samhällsinstitutioner. Förhållandena kunna ju emellertid lätt förändras, hvarför klokheten bjuder att i detta fall, såsom i många enskilda, begagna det gynsamma tillfället, på det att det ej må gå oss ur händerna.

Med antagandet af vår nuvarande riksdagsordning fastslogs äfven den grundsats, att vid val till riksdagen icke skulle finnas någon skilnad med afseende på stånd och klasser olika samhällsmedlemmar emellan.

Genom gällande bestämmelser för val till Andra Kammaren är emellertid större delen af den kroppsarbetande klassen, i synnerhet den

på landet och i de mindre städerna, utesluten från rösträtt; och då denna klass numera utgör en allt för talrik och vigtig beståndsdel af samhället för att kunna förbises, torde äfven tiden vara inne för en reform härutinnan.

Man hör ofta påstås, att valrätten till riksdagsman skulle vara naturlig och därför borde tillkomma hvarje samhällsmedlem, och vill derpå grunda den så kallade allmänna rösträtten, till skilnad från den nu gällande, men hvilken ju äfven inom vissa gränser är allmän och lika för alla deri deltagande.

Äfven den så kallade allmänna rösträtten måste hafva sin begränsning med afseende på ålder och andra förhållanden, hvaraf framgår, att den ej kan grundas på någon sjelfskrifven rätt, utan måste bestämmas till samhällets bättnad genom dess statsmagter.

Då bestämmandet af gränserna för rösträtt sålunda tillkommer statsmagterna, gäller det emellertid att göra den så allmän som med samhällets sunda och jemna utveckling är förenligt.

Det kan ej förnekas, att med nuvarande begränsning till dem, som hafva åtta hundra kronors inkomst och deröfver, uteslutes större delen af den kroppsarbetande samhällsklassen, på samma gång grunden i så fall är orättvis, att der det i bevillningsförordningen stadgade afgiftsfria afdraget är mindre, såsom på landet och i de mindre städerna, måste valmännen så att säga betala sin rösträtt högre än i de större städerna, der detta afdrag är större.

För att utjemna denna orättvisa och på samma gång utsträcka rösträtten till en gräns, hvilken lemna valrätt åt den mera mogna, i åsigter stadgade och erfarna delen af vår arbetarklass, synes vara tillräckligt att helt och hållet borttaga strecket och tillerkänna denna rätt åt hvar och en, som till staten erlägger bevillning för inkomst, med bibehållande i öfrigt af nu gällande bestämmelser.

Då enligt nu gällande förordning femtio kronor, utöfver bevillningsfria afdraget, är det lägsta, som upptages till beskattning, och bevillingen utgår med en procent, skulle bevillningsafgiften till staten för utöfvande af valrätt blifva lika för alla orter och alla medborgare, nemligen femtio öre.

För att emellertid samhället må hafva en ytterligare garanti för att de medlemmar, som lemnas rätt att välja och äro valbare till Riksdagens Andra Kammare, må hafva för ett dylikt viktigt uppdrag erforderliga egenskaper af mogenhet i omdöme, stadga i åsigter och erfarenhet, synes det nödvändigt att uppflytta den nu gällande åldersgränsen af tjuguet år till åtminstone tjugufem år.

Vårt land lärer väl äfven vara det enda i Europa med så låg åldersgräns som tjuguettt år, och af våra grannländer har Norge till Stortinget tjugufem och Danmark till Folketinget trettio års åldersgräns.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, får jag härmed vördsamast föreslå,

att Riksdagen behagar besluta följande ändrade lydelse af §§ 14 och 19 riksdagsordningen, nemligen:

§ 14.

Valrätt tillkommer inom den kommun, der han bosatt är, en hvar i kommunens angelägenheter röstberättigad man, hvilken uppnått tjugufem års ålder, och hvilken antingen eger eller med stadgad åborätt innehafver fast egendom på landet eller i stad till ett taxeringsvärde af minst ett tusen kronor, eller för lifstid eller för minst fem år arrenderar jordbruksfastighet till taxeringsvärde, ej understigande sex tusen kronor, eller ock erlägger till staten bevilning för inkomst.

— — — — —

§ 19.

Till ledamöter i Andra Kammaren kunna endast väljas män, som enligt § 14 ega valrätt inom den kommun eller någon af de kommuner, för hvilka de väljas.

Stockholm den 27 januari 1893.

J. M. Ekströmer.